

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే ఉత్తరకాండే

॥ చతుర్దశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ చతుర్దశః సర్గః ॥

మంత్రిభిః సహితస్య రావణస్య యక్షాణాముపర్యాక్రమణం తేషాం
పరాజయశ్చ

తతః స సచివైః సార్థం షడ్భిర్నిత్యబలోద్ధతః |
మహోదరప్రహస్తాభ్యాం మారీచశుకసారణైః || 7.14.1 ||

ధూమాక్షేణ చ వీరేణ నిత్యం సమరగర్ద్ధినా |
వృతః సంప్రయయౌ శ్రీమాన్ క్రోధాల్లోకాన్ దహన్నివ || 7.14.2 ||

పురాణి స నదీః శైలాన్ వనాన్యపవనాని చ |
అతిక్రమ్య ముహూర్తేన కైలాసం గిరిమాగమత్ || 7.14.3 ||

సన్నివిష్టం గిరౌ తస్మిన్ రాక్షసేంద్రం నిశమ్య తు |
యుద్ధేష్సుం తం కృతోత్సాహం దురాత్మానం సమంత్రిణం || 7.14.4 ||

యక్షా న శేకుః సంస్థాతుం ప్రముఖే తస్య రక్షసః |
రాజ్ఞో భ్రాతేతి విజ్ఞాయ గతా యత్ర ధనేశ్వరః || 7.14.5 ||

తే గత్వా సర్వమాచఖ్యుర్భ్రాతుస్తస్య చికిర్షితం |
అనుజ్ఞాతా యయుర్హృష్టా యుద్ధాయ ధనదేన తే || 7.14.6 ||

తతో బలానాం సంక్షోభో వ్యవర్ధత ఇవోదధేః |
తస్య నైర్మతరాజస్య శైలం సంచాలయన్నివ || 7.14.7 ||

తతో యుద్ధం సమభవద్ యక్షరాక్షససంకులం |
వ్యథితాశ్చాభవంస్తత్ర సచివా రాక్షసస్య తే || 7.14.8 ||

స దృష్ట్వా తాదృశం సైన్యం దశగ్రీవో నిశాచరః |
హర్షనాదాన్ బహూన్ కృత్వా స క్రోధాదభ్యధావత || 7.14.9 ||

యే తు తే రాక్షసేంద్రస్య సచివా ఘోరవిక్రమాః |
తేషాం సహస్రమేక్షైకో యక్షాణాం సమయోధయత్ || 7.14.10 ||

తతో గదాభిర్ముసలైరసిభిః శక్తితోమరైః |
హన్యమానో దశగ్రీవస్తత్సైన్యం సమగాహత || 7.14.11 ||

స నిరుచ్ఛ్వాసవత్ తత్ర వధ్యమానో దశాననః |
వర్షద్భిరివ జీమూతైర్ధారాభిరవరుధ్యత || 7.14.12 ||

న చకార వ్యథాం చైవ యక్షశస్త్రైః సమాహతః |
మహీధర ఇవాంభోదైర్ధారాశతసముక్షితః || 7.14.13 ||

స మహాత్మా సముద్యమ్య కాలదండోపమాం గదాం |
ప్రవివేశ తతః సైన్యం నయన్ యక్షాన్ యమక్షయం || 7.14.14 ||

స కక్షమివ విస్తీర్ణం శుష్కేంద్రనమివాకులం |
వాతేనాగ్నిరివాదీప్తో యక్షసైన్యం దదాహ తత్ || 7.14.15 ||

తైస్తు తత్ర మహామాత్యైర్మహోదరశుకాదిభిః |
అల్పావశేషాస్తే యక్షాః కృతా వాతైరివాంబుదాః || 7.14.16 ||

కేచిత్ సమాహతా భగ్నాః పతితాః సమరే క్షితౌ |
ఓష్ఠాంశ్చ దశనైస్తీక్ష్ణైరదశన్ కుపితా రణే || 7.14.17 ||

శ్రాంతాశ్చాన్యోన్యమాలింగ్య భ్రష్టశస్త్రా రణాజిరే |
సీదంతి చ తదా యక్షాః కూలా ఇవ జలేన హ || 7.14.18 ||

హతానాం గచ్ఛతాం స్వర్గం యుధ్యతామథ ధావతాం |
ప్రేక్షతామృషిసంఘానాం న బభూవాంతరం దివి || 7.14.19 ||

భగ్నాంస్తు తాన్ సమాలక్ష్య యక్షేంద్రాంస్తు మహాబలాన్ |
ధనాధ్యక్షో మహాబాహుః ప్రేషయామాస యక్షకాన్ || 7.14.20 ||

ఏతస్మిన్నంతరే రామ విస్తీర్ణబలవాహనః |
ప్రేషితో న్యపతద్ యక్షో నామ్నా సంయోధకంటకః || 7.14.21 ||

తేన చక్రేణ మారీచో విష్ణునేవ రణే హతః |
పతితో భూతలే శైలాత్ క్షీణపుణ్య ఇవ గ్రహః || 7.14.22 ||

ససంజ్ఞస్తు ముహూర్తేన స విశ్రమ్య నిశాచరః |
తం యక్షం యోధయామాస స చ భగ్నుః ప్రదుద్రువే || 7.14.23 ||

తతః కాంచనచిత్రాంగం వైదూర్యరజతోక్షితం |
మర్యాదాం ప్రతిహారాణాం తోరణాంతరమావిశత్ || 7.14.24 ||

తం తు రాజన్ దశగ్రీవం ప్రవిశంతం నిశాచరం |
సూర్యభానురితి ఖ్యాతో ద్వాపరపాలో న్యవారయత్ || 7.14.25 ||

స వార్యమాణో యక్షేణ ప్రవివేశ నిశాచరః |
యదా తు వారితో రామ న వ్యతిష్ఠత్ స రాక్షసః || 7.14.26 ||

తతస్తోరణముత్పాట్య తేన యక్షేణ తాడితః |
రుధిరం ప్రస్తవన్ భాతి శైలో ధాతుస్తవైరివ || 7.14.27 ||

స శైలశిఖరాభేణ తోరణేన సమాహతః |
జగామ న క్షతిం వీరో వరదానాత్ స్వయంభువః || 7.14.28 ||

తేనైవ తోరణేనాథ యక్షస్తేనాభితాడితః |
నాదృశ్యత తదా యక్షో భస్మీకృతతనుస్తదా || 7.14.29 ||

తతః ప్రదుద్రువుః సర్వే దృష్ట్వా రక్షఃపరాక్రమం ।
 తతో నదీర్గుహశ్చైవ వివిశుర్భయపీడితాః ।
 త్యక్తప్రహరణాః శ్రాంతా వివర్ణవదనాస్తదా ॥ 7.14.30 ॥

॥ ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
 ఉత్తరకాండే చతుర్దశః సర్గః ॥